KALENDER 2019

Indhold:

- **Tog på bro over å**
- **Fabrikker**
- **Kolonihave anlægges i Åby**
- **Vognmænd med bus og lad**
- **Heste på græs ved Silkeborgvej**
- **Fodbold i 1921**
- **Butikker og bank**
- **Driftsbestyrer fra malerisamlingen**

Vidtskue – en gård i Åbyhøj

Vidtskuegård blev opført i 1911 præcis 300 meter nord for Silkeborgvej, Åby Ringvej 11. Beliggenheden og villastilen fremhæver navnet. Gårdens historie er særegen. Som selvejergård blev den flyttet ud fra landsbyen Aaby tilbage i 1700-tallet til en plads i det yderste, nordvestlige hjørne, matrikel nr. 4. Efter en brand i 1910 tilkøbte ejeren jord ved Silkeborgvej og en ny gård med navnet Vidtskue blev bygget der.

Ved gavlen ses gårdejer Christian Iversen, født i Lem 1873 og sønnen Viggo, født i 1915. Bag hækken hustruen, Hansine Iversen, født i Rønde 1878. Mange husker fra nyere tid gartner Harmsens tulipanmark på skråningen ned til Silkeborgvej. Gården blev revet ned o. 1995. Foto af oliemaleri fra 1918.

Foto og maleri: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

AABY-AABYHØJ

LOKALHISTORISKE FORENING

Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forenings kalender for 2019

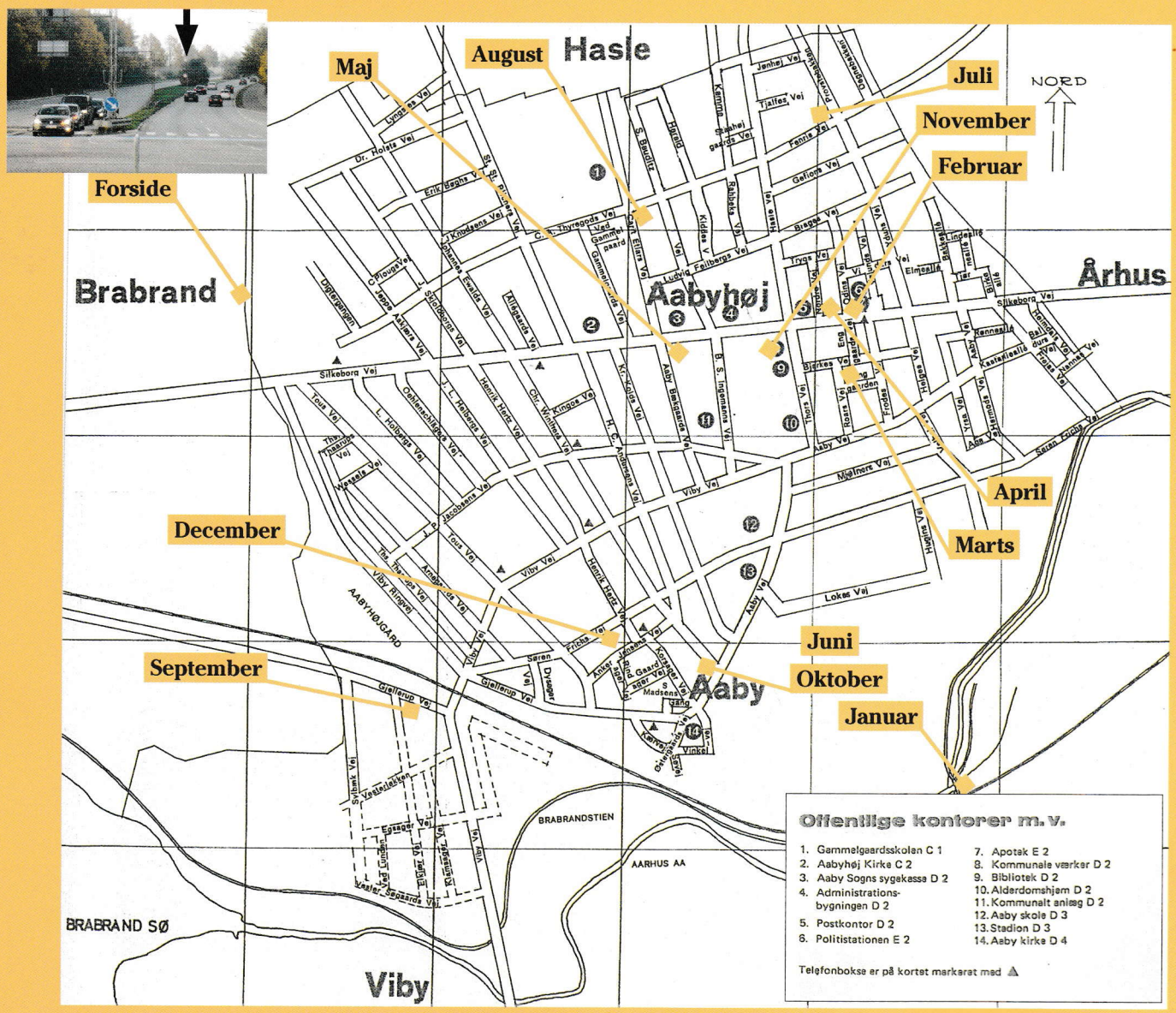
Et resultat af indskydelser, opdagelser, tilskyndelser, ideer, lange eftersøgninger og tilfældigheder

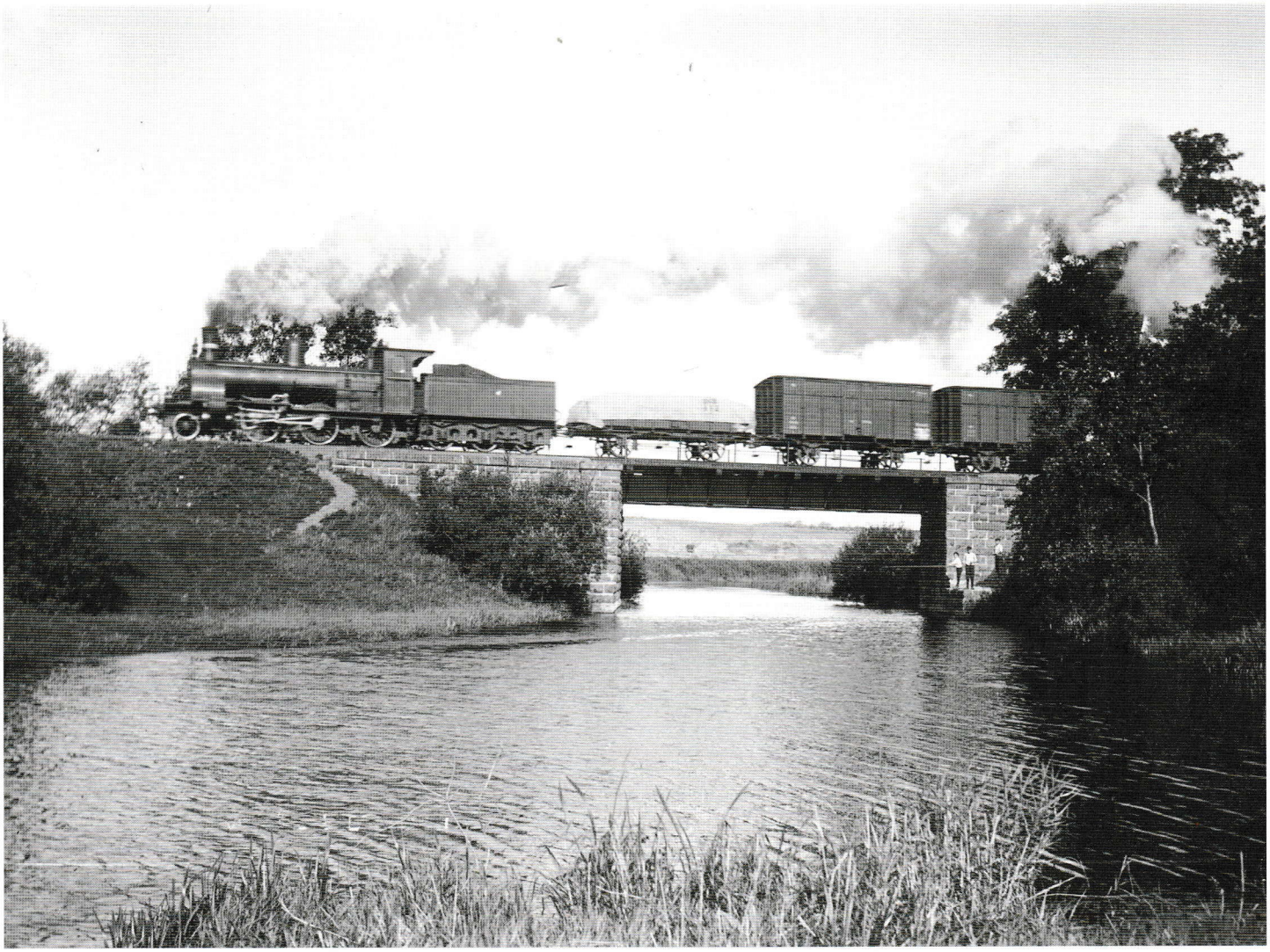
Arkivets billedsamling og billedsamlingen i Den Gamle By er hvert år udgangspunkt og grundlag ved eftersøgning af billeder til kalenderen. Vi kigger rundt eller søger i bestemte emner. Der kan søges systematisk eller på underfundige og overraskende måder! Hvis du vil være med et par timer i billed-universet, så kontakt blot et medlem af bestyrelsen – og gerne, når du læser dette.
Vi får eller låner billeder af fx medlemmer, der henvender sig. I denne kalender drejer det sig om forsiden, februar, maj, juni, juli, september og december. Erling Sanner er en af dem, og han er hovedperson i tegneserien for juni måned.

Men altså, kontakt et bestyrelsesmedlem (se næstsidste side) eller Lokalhistorisk Arkiv på Åby Bibliotek – åbent torsdage kl. 14.30-17.30. Også hvis du møder motiver i bybilledet, som kan anvendes nu eller om mange år.

Gunner Rosenstedt Nielsen – formand
November 2018

På vejkortet fra 1966 her finder du angivet navne på månederne de steder i Åbyhøj, som billederne kan henføres til.
Følg selv med kalenderen rundt i Åbyhøj!

Den oprindelige Jernbanebro fra før *de tre broer*

Rigtig mange kender Brabrandstien med den specielle tur ad broen under de tre jernbanebroer over Århus Å. Sådan har der set uden siden sti og bro blev anlagt i 1954. De nuværende tre jernbanebroers historie kan aflæses på stedet, den ældste er fra 1921.
Men med billedet her skal vi tilbage til 1913. Vi ser Åbyhøj med Pileskoven til venstre og Bakkerne i baggrunden mod nord. Er det pænt med damplokomotiv, og har det virkelig været sådan engang? Find selv de to granitfundamenter fra den jernbanebro, der blev anlagt i 1862 – eller se fundamentet på bagsiden af foreningens kalender fra 2018.
Fotograf: Hans Andersen Ebbesen (1848-1923).

Foto: Lokalhistorisk Billedsamling. Den Gamle By

Januar 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Aarhus Privatbank på Silkeborgvej

Billedet er fra ca. 1934 og viser Aarhus Privatbanks Åbyhøj afdeling på Silkeborgvej 228 set fra øst. Aarhus Privatbank åbnede sin Aabyhøj afdeling den 9. juni 1925 på adressen Thyrasvej 3 (nuværende Vølundsvej). Senere flyttede banken til lokalerne på Silkeborgvej. I arkivmateriale fra Lokalhistorisk Arkiv kan man læse, at E. Iversen den 1. januar 1934 blev udnævnt til bestyrer af afdelingen til en årsløn på 4.500 kr. Af samme arkivmateriale fremgår, at bankassistent R. Herskind oppebar en årsløn på 1.700 kr. Bankens facade og interiør er gennem årene ændret flere gange i takt med de fusioner, opkøb og navneændringer, der er sket gennem tiden. Danske Bank nedlagde afdelingen i Åbyhøj i 2015.

Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

Februar 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Bjarkesvej med Enggårdsvej til højre og Roarsvej til venstre

Et tidsbillede fra Åbyhøj 1928. I forgrunden til højre Enggårdsvej, som fører op til Silkeborgvej. Huset til venstre med tegltag, udhus og garage bagved, ligger på Roarsvej nr 1. Bygningskomplekset blev opført i 1895 og er dermed det første byggeri udstykket fra grunden omkring Enggården. Det omkringliggende boligkvarter består af mange tofamiliehuse, dobbelthuse og fabrikker med metalindustri. I 1930 var hele området udbygget.

I Åbyhøj var der dengang mange små vognmandsforretninger, så lastvognen illustrerer tidsbilledet. Måske det er vognmand Olaf Bentzons lastvogn eller vognmand Søren Friers. Fra midten af 1940'erne og frem til 1960 havde vognmand Søren Frier, Roarsvej 1, den kommunale entreprise med dagrenovationen.

Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

Marts 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Strandgaards rutebiler: Aarhus – Åbyhøj - Brabrand

Johan Strandgaard grundlagde firmaet i 1909.
Den fabriksnye bus på billedet blev leveret til Strandgaard i 1934. Bussen var bygget hos J.W. Darr i Silkeborg – senere kendt som DAB/Silkeborg.
Det var den første bus, som blev leveret med den kendte orange farve, som var kendetegnet for Strandgaards Rutebiler.
Fra 1934 kørte rutebilerne hver ½ time og i myldretiden hver 15. minut.
På billedet inde fra rutebilen lægger man straks mærke til det store rat og trækstangen til at åbne fordøren med. Der var kun én dør til ind- og udstigning.
I 1937 overtog Aarhus Sporveje ruten til Åbyhøj og fra 1. april 1975 ruten til Brabrand.

Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv. Privat eje

April 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Græssende heste ved Silkeborgvej 277

For 70 år siden var dette et hverdagssyn ned over Åby Bækgårds marker og enge helt til Åby Skole. I forgrunden ses vejtræerne langs Silkeborgvej og i baggrunden bygninger til gården. Åby Bækgårdsvej blev anlagt i begyndelsen af 1950'erne, og villabyggeriet fulgte efter hen over det følgende årti. Dermed blev et af de sidste "huller" i Åbyhøj lukket. Øst og vest nåede sammen, om man så må sige.

Foto: Privat eje

Maj 2019

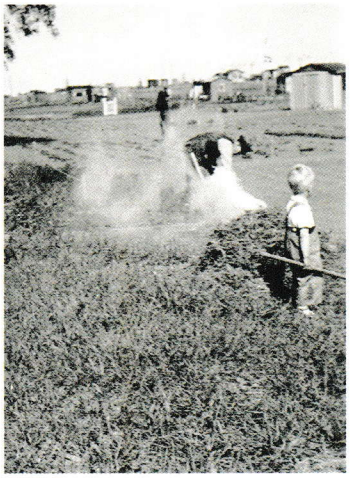
MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

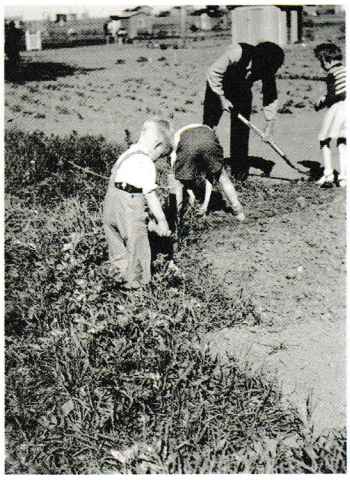
Havearbejde

Havearbejde

Mere havearbejde

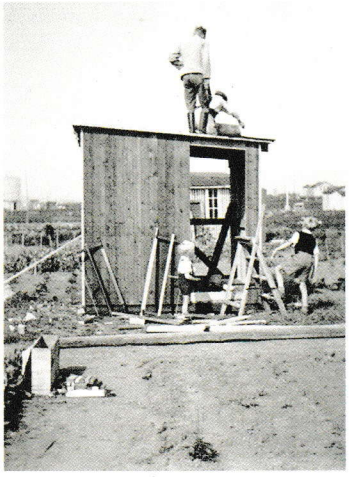
Endnu mere havearbejde

Der arbejdes hårdt

Dagens ret: Gulerødder

Rejsegilde på sommervillaen

Færdigt arbejde

Kolonihave anlægges i Åby i løbet af en dag i forsommeren 1942 – som tegneserie

Kolonihaverne ved Åby blev etableret i løbet af Besættelsestiden. I løbet af disse år anlagdes her haver i haveforeningerne Fritiden, Vesterled og Bakkevang.
Således også for familien Sanner i 1942 med lille Erling i front (født 1938) og storebror Torben som medhjælper. Det er Erling med seler. Et sted i baggrunden far eller mor med sans for gode motiver.

Foto: Privat eje

Dagen er slut

Og så går vi hjem

Juni 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Throtts Drengehold fra 1921

På billedet ses på bagerste række fra venstre: Viggo Henriksen-Vagn Küpper-Svend Kristensen-Michael Mikkelsen-Oskar Rold.
På midterste række fra venstre: Horndrub-Aksel Knudsen-Harry Mikkelsen.
På forreste række fra venstre: Hauback-Jacobsen-Egmund Walder Knudsen.
Thrott blev stiftet 8. juni 1919 som en drengeklub. De spillede i starten på en interimistisk fodboldbane ved Bryggeriet Ceres. Klubben lejede senere et stykke jord ved gården Åby Østergård, og her planerede og tromlede man sig frem til en udmærket fodboldbane.
I 1929 fik klubben en ny bane i Parken, og i 1944 flyttede man til det nuværende stadion ved Åby Skole.

Foto: Privat eje

Juli 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Vognmand Gunnar Gertsen

Billedet er taget omkring 1946 på Dalgas Avenue. Gunnar Gertsen står ved sin lastbil af mærket Triangel. De to piger ved hans side er datteren Kirsten og hendes veninde Lis. I baggrunden kan man skimte statuen af Enrico Dalgas, som Gunnar Gertsen i øvrigt var med til at flytte fra Park Alle. Vognmandsfirmaet blev grundlagt i 1938 og startede op på adressen Carit Etlars Vej 26 i Åbyhøj; men som firmaet voksede blev pladsen for trang, og Gunnar Gertsen købte i 1973 grund på Sylbækvej i Åbyhøj.

I 1973 blev sønnen Knud Gertsen ansat og kørte som chauffør i et par år, indtil han i 1975 overtog firmaet. Knuds kone styrede kontoret og den daglige økonomi samt firmaets otte lastbiler.
Den 1. juli 2016 solgte Knud Gertsen firmaet til vognmandsfirmaet Johs. Sørensen, Brabrand.

Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

August 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Tecnic Maskinfabrik på Gjellerupvej

Billedet er fra omkring 1960 og viser Maskinfabrikken Tecnic på Gjellerupvej 87. Ingeniør H. Horte fik byggetilladelse til at opføre fabrikken i 1955. Før havde firmaet været på Fuglebakkevej 48, Aarhus. Fabrikken fremstillede filtre, metalvarer, tørreanlæg, renserianlæg, dampstrygejern, reduktionsventiler samt vaskemaskiner og tørretumblere, der blev drevet af bygas. Her uddannedes kleinsmede og maskinarbejdere.
Til venstre på billedet ses Gjellerupvej Maskinsnedkeri, der startede på stedet i 1952. Den nuværende Elkjærvej til højre for Tecnic er endnu ikke anlagt. I det gule hus til venstre lidt over midten i billedet har el-firmaet Kjeld Valbæk i dag domicil. Bygmester Flemming Thomsen er i gang med at opføre de gule kontorbygninger på Klamsagervej.
Tecnic indstillede produktionen på Gjellerupvej i slutningen af 70'erne. Flere firmaer har senere haft til huse i bygningerne, bl.a. Renolet Arbejdstøj. I dag er der håndværksvirksomheder og Det Kurdiske Kultur og Fritidshjem holder til på adressen.

Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

September 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Herskind Jørgensens Kagefabrik

Billedet er fra december 1960 og viser interiør fra den kagefabrik, der var placeret på Chr. Winthers Vej 104 i Åbyhøj. Fabrikken var ejet af bagermester Aksel Herskind Jørgensen, der selv havde privatbolig i nr. 102. Fabrikken startede omkring 1943/44. Hovedproduktionen på fabrikken var fremstilling af marengs, makroner kammerjunkere og "rutebiler". Fabrikken beskæftigede ca. 15 personer. Herskind Jørgensen solgte fabrikken den 1. april 1971 til en sjællandsk bagermester, der videreførte virksomheden i nogle år, hvorefter produktionen blev indstillet. Lokalerne blev overtaget af Natur-Drogeriet, hvor de producerede helsekost, indtil de i 1988 flyttede deres produktionen til en ny fabrik i Hørning. Herefter overtog Akademiet for Kreativ Virke lokalerne. I dag er der indrettet boliger på adressen. Fotograf: Ib Hansen.

Foto: Lokalhistorisk Billedsamling. Den Gamle By

Oktober 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Driftsbestyrer Ingvard Belter

Christen Ingvard Belter var driftsbestyrer for Aaby Kommunale Værker i perioden 1918 – 1957. Værkerne leverede gas, vand og elektricitet til borgerne i kommunen.
Belter er født Sørensen den 25. marts 1884 i Østrup i Himmerland. Han blev uddannet maskinarbejder og var elev på teknisk skole i Aars. Efter ansættelsen som driftsbestyrer i Åbyhøj tog han navneforandring til Belter.
I Åbyhøj engagerede han sig i det offentlige arbejde og var i flere perioder formand for bl.a. Aaby Sogns Sygekasse og Hjælpekassen. Endvidere var han medlem af sognerådet og fra 1917 til efteråret 1918 sognerådsformand. Belter døde den 18. juli 1972. Maleriet er fra 1950 og bestilt af Aaby Kommune. I dag hænger maleriet på Lokalhistorisk Arkiv på Åby Bibliotek. Maleren er Alfred V. Jensen.

Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

November 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Slagtermester Møller Christensens forretning på Søren Frichs Vej 71

Billedet viser åbningen af den årlige juleudstilling i slagtermester Jacob Møller Christensens forretning. Året er 1953, og der er blevet pyntet op til jul. De forventningsfulde børn står med næsen mod ruden og kigger på, hvad slagtermesteren nu har fundet på.
Slagterforretningen beskæftigede foruden indehaveren og dennes hustru i mange år 1 slagtersvend, 2 lærlinge og 2 damer til pålægsafdelingen.
I kælderen stod der en rygeovn til røgvarer.
Familien Møller Christensen boede i en del år i en lejlighed oven på forretningen.
Slagterforretningen åbnede 28. september 1949 og lukkede 1973.

Foto: Privat eje

December 2019

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Uden sælgere ingen kalender

Også i år en stor tak til dem, der støtter vor forening ved at forhandle vores kalender:
Tobaksafdelingen i Kvickly, Silkeborgvej/Haslevej.
Arbejdernes Landsbank, Silkeborgvej 228.
Fisker-Min Slagter, Vibyvej 39.
Rema 1000, Silkeborgvej 263.
Charlottehøj Kød og Smørrebrød, Hammershusvej 41.
Salon Klippestuen, Silkeborgvej 236.
Blomsterværkstedet Magnolia, Silkeborgvej 237.
Dannys Salon, Silkeborgvej 220
Gissel Møbler og Senge, Silkeborgvej 268.

Desuden en tak til vore sponsorer:
Aabyhøj Håndværker- og Handelstandsforening - Gissel Møbler og Senge - AL2 bolig – Home i Åbyhøj – Børge Møller Grafisk i Risskov.

Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forening

Foreningen har til huse sammen med Lokalhistorisk Arkiv på Åby Bibliotek, Ludvig Feilbergs Vej. Her er mødestedet for de fleste af foreningens arrangementer.

Foreningen blev stiftet i 1988 og har nu 420 medlemmer.
I reglen er der seks arrangementer om året, hvoraf det ene gennemføres i samarbejde med Biblioteket.

Et lille indtryk fra årets program 2018/2019:
- Maj: En aften med byvandring på Oehlenschlægersvej og Ludvig Holbergs Vej.
- August: Sensommerudflugt. Ryomgaard, Kolindsund, Grenaa og Norddjurslande.
- Oktober: Søren Frichs Vej.
- November: Åbyhøj i 1960'erne.
- Februar 2019: Tidlige virksomheder i Åbyhøj.

Det er muligt at følge foreningens aktiviteter på www.aabyhoj-lokalhistoriske-forening.dk.
Indmeldelse i foreningen kan foretages via denne hjemmeside, ved kontakt til en af bestyrelsens medlemmer eller ved henvendelse på arkivet i åbningstiden, torsdag 15.30-17.30.

Årligt kontingent: 50 kr.

Bestyrelsen består for tiden af følgende medlemmer:

Formand:	Gunner Rosenstedt Nielsen, tlf. 8615 9545 / 4035 6799.
Kasserer:	Robert Rasmussen, tlf. 26133840.
Sekretær:	Erland Wittus, tlf. 8625 9086 / 2272 8230.
Bestyrelsesmedlem:	Niels Løgager Nielsen, tlf. 8615 3688 / 2024 5180. Niels er leder af arkivet.
Bestyrelsesmedlem:	Arne Sørensen, tlf. 2267 9181.
Suppleant:	Preben Blæsild, tlf. 8615 7344.
Suppleant:	Arne Rasmussen, tlf. 2310 1875.

Sensommerudflugt 25. august:

Ryomgaard, Kolindsund, Grenaa, Sangstrup Klint og Sostrup Slot.

Via Hornslet, Rosenholm Slot og Pindstrup nåede vi til jernbanemuseet i Ryomgaard med historien om jernbanernes store tid på Djursland. Godt at se og entre damplokomotiv og diesellokomotiv fra Frichs Fabrikker i Åbyhøj.
Videre til den 2500 ha store og udtørrede del af Kolindsund. Fannerup pumpestationen blev demonstreret og anlægget med kanalerne forklaret af sundbonde John Eriksen.
Efterfølgende kørsel i området og besøg på Johns gård med redegørelse om gårdens drift. Her var bordene dækket, og de medbragte madpakkerne blev spist.

I Grenaa guidet byvandring ved torvet og kirken. Byens museum stod åbent og modtog alle. En formidlingsmæssig perle med områdets og byens historie. Kan stærkt anbefales.
Turen fortsatte til havnen og fulgte kysten mod nord til Sangstrup Klint med lodrette kalkstens-vægge og strand med rulleflint. Som det ses, var der eftermiddagskaffe her.
Sostrup Slot ved Gjerrild imponerede med store bygninger og smuk beliggenhed.
Vejen hjem gik over Bønnerup, Nimtofte og Thorsager.

